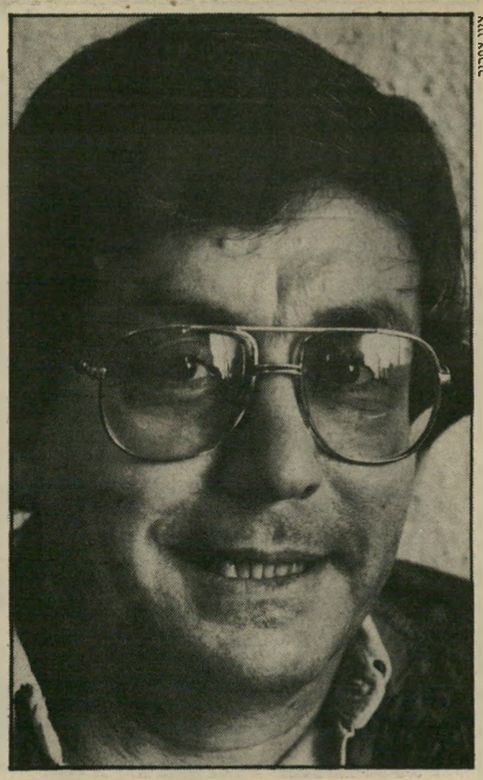

יוסף ג'קסון:

„הרגשתי במהפיכה כמו בחולה בליל־הכלולות!"

בין שלל האירועים והפרשות, נדחקו האירועים ברחבי־תבל לקרן־זווית.

אירוע אחד שכזה הוא ניסיון־נפל של הפיכה באקוודור. היא כוונה נגד הנשיא והכת־הצבאית שהוא עומד בראשה.

הרקע להפיכה ולהתמרמרות שגרמה לה נעוץ ברעידת־אדמה שאירעה לפני שלושה שבועות באקוודור. הרעידה גרמה לנזקים חמורים ביותר. בין היתר, הרסה צינור־נפט, המעביר את עיקר אספקת־הנפט לאקוודור. בעיקבות זה הכריז הנשיא על העלאת מחירים, ובניהם מחירי הדלק. המוני־העם התמרמרו והכריזו על שביתה כללית. החלו מהומות סוערות, ובעיקר בעיר העתיקה של קיטו.

גם לישראל היה שם חלק קטן בעניין. קבוצה קטנה של ישראלים נקלעה לתוך הסערה. שוחחתי עם אחד מהם, יוסף („ג'קי") ג'קסון, שבימים כתיקונם הוא גרפיקאי וקרי־קטוריסט.

בעולם

● זאת ההפיכה הראשונה שלך?

כן, הראשונה. הרגשתי כמו בחולה בליל־הכלולות. דווקא לא פחדתי. להיפך — עמדתי בין המפגינים והמשתוללים למיניהם וצילמתי. אפילו התחצפתי וביקשתי מכמה מפגינים שיזרקו שוב כמה בקבוקי־מולוטוב, בשביל הצילום.

● לא ידעת מראש למה אתה נוחת?

ודאי שלא! נחתתי בלי שמץ של מושג על המתרחש. הרמז הראשון שקיבלנו היה בבית־המלון. על הראי בחדר היתה כתובה אזהרה: „היזהרו מהמהומות בעיר העתיקה!"

כשאני אחוז סקרנות, וכדי לא לבייש את הפירמה הישראלית, מייד רצתי לשם.

מימיי לא ראיתי כאלה מראות: תושבים זועמים הפכו אוטו־בוסים, הוציאו דלק ממכוניות, התנפלו על השריוניות שהצבא שלח כדי לפזרם, הכינו בקבוקי־מולוטוב מאולתרים והטילו אותם לכל עבר.

● כיצד זה הסתיים?

כוחות־צבא גדולים התחילו להיכנס לפעולה עם גאז מדמיע, והרוחות אט־אט נרגעו. בסופו של דבר, ההפיכה נכשלה.

(דפנה ברק)

דן ירון:

„כולם סירבו להוציא לאור את ,מיין קאמפף'!"

כבר כמה חודשים יושב לו דן ירון בביתו שבנוף־ים ומתרגם את אדולף היטלר לעברית.

ירון, פנסיונר, מי שהיה מזכיר מינהל־החינוך־והתרבות בעיריית תל־אביב, רואה אתגר בהבאת סיפרו של אדולף היטלר, מיין קאמפף, לידיעת הציבור הישראלי.

שאלתי את ירון מתי קרא בראשונה את הספר, ומתי החליט שצריך לתרגמו.

רק לפני חודשים אחדים הרגשתי שאני בשל לקרוא את הספר מתחילתו ועד סופו. השגתי את הספר, וכבר אחרי כמה דפים החלטתי שצריך לתרגם אותו לעברית, ובכך לתת אפשרות לישראלים לקרוא אותו, אולי גם ללמד אותו בבתי־הספר, בכיתות הגבוהות, כמיסמך היסטורי.

● מדוע זה חשוב? הרי כל אחד יודע מה התורה המסתתרת בספר, ולמה היא הביאה.

תתפלאי כמה מעט אנשים יודעים מה כתוב בספר. הנוער אפילו לא יודע על קיומו. נראה לי חשוב שאנשים, ובמיוחד ישראלים, יקראו ויבינו כיצד נולדה רודנות, ולמה היא מביאה.

● אני מבינה שכבר תירגמת כרבע מהספר. איך זה להיות עם היטלר יעם תורתו במשך כמה שעות בכל יום? אתה כועס בזמן־העבודה? מתקומם?

עכרתי את השלב הזה. היום אני יכול לעשות הפרדה מלאה בין עבודתי בתירגום לבין הרגשתי כאדם וכיהודי.

ספרים

● התחלת לעניין מו"לים בהוצאת הספר לאור?

התחלתי. פניתי לאנשי־ציבור, פניתי למו"לים. רובם אמרו לי שהעניין חשוב, ושכדאי שהספר יראה אור בעברית. אבל כל אחד היה רוצה שמישהו אחר יוציא את הספר לאור.

● אף אחד אינו מוכן, בנראה, להדרויח מהיטלר. האם פנית ל־יד ושם", למשל, או לסיפריה הלאומית?

פניתי ליד ושם. דיברתי עם אחד הפקידים הבכירים שם. שאמר לי כי הרעיון נראה לו חשוב, אבל הוא צריך להביא את זה לפני שאר האנשים. קיבלתי תשובה שלילית.

● אפילו „יד ושם" אינו מוכן להוציא את הספר לאור? אז למה אתה ממשיך להתעקש?

כי נראה לי שזו ההזדמנות האחרונה. אם לא יוציאו את זה לאור ברור הדבר, אף אחד כבר לא יזכור את קיומו בדור הבא, ואני חושב שצריך לזכור וללמוד מזה מה שאפשר ללמוד.

● את חושב על הוצאת הספר בכוחות עצמך?

אני לא מבין במו"לות, וגם אין לי כסף. אני מקווה שיימצא איש אמיץ אחד, שיראה את חשיבות העניין ויירתם למשימה.

(דניאלה שמי)

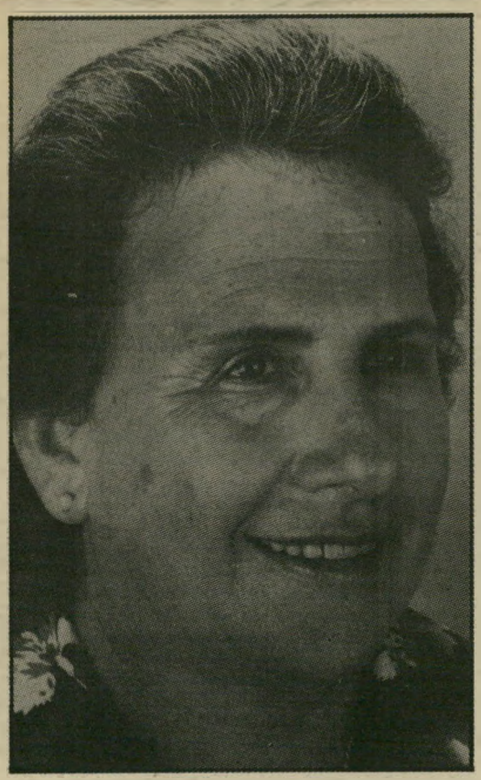

טובה ארן:

„בזוגות מעורבים יאכלו כמו בבית הורי הבעל!"

בשבוע הבא ליל־הסדר. עם־ישראל יתחלק לשני חלקים עיקריים: חלק יאכל מרק עוף עם קניידלך, גפילטע פיש, צלי עם תפוחי־אדמה וקומפוט־שזיפים. החלק השני יסעד את ליבו במרק ירקות, דגים ברוטב חריף, מאפה כריזה וקצי־צות. עם אחד, חג אחד, שתי תרבויות ושני מיטבחים.

שאלתי את טובה ארן, מנהלת מרכזי־הדרכה, האם אין עדיין אוכל ישראלי הראוי לעלות על שולחן החג של עם־ישראל ללא הבדל מוצא.

מיטבח

לא. אין עדיין אוכל ישראלי. יש מיטבח אירופי, יש מיזרחי וים־תיכוני ויש לפעמים שמערבבים את השניים.

● ומה אוכלים זוגות מעורבים, כשהוא ספרדי והיא אשכנזיה, למשל, בליל־הסדר?

גם אותי השאלה הזאת עניינה, ושאלתי וביררתי וחקרתי. מסתבר שבמישפחות מעורבות כאלה אוכלים כמו בבית הוריו של הבעל, ויש לי הרגשה שכך יאכלו גם בעוד 100 שנים.

● אני יודעת שאתם מעבירים קורסים לבישול אוכל סיני, צרפתי, הודי וכו'. האם אין קורס לבישול אוכל ישראלי?

לא, כי אין אוכל ישראלי.

● האם יש איזשהו סיכוי שבאחד הימים נשכח את מיטבחי אמהותינו, ובכל זאת נפתח משהו חדש שבא מבאן?

אני חושבת שזה תלוי בחקלאות. אם יצמחו בשדותינו גידולים שלא מכירים מהבית בגולה, יתפתח סוג מזון חדש. בעצם כמו האבוקדו, שלא הגיע משום גולה, אלא גדל פה, ולכן הוא נחשב למאכל ישראלי.

(דניאלה שמי)